

Izbaja vsak dan v
praznikih vsak dan
popoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Inserati: Enostopna peti-
vrtica 60 vin., pogojen
prostor 1 K; razglasi in
poslano vrtica po 1 K;
večkratne objave po do-
govoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Posamezna številka stane
— 40 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto 72 K, za pol
leta 36 K, za četrt leta
18 K, za mesec 6 K.
Za Nemčijo celo leto 77 K,
za ostalo tujino in Ameriko
84 K. — Reklame se za
list so poštnine prosto.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonsko št. 312.

Odstop Bela Kuhnove vlade.

Naše naloge.

Zgodilo se je končno to, kar so
domači in tuji kapitalisti ves čas ne-
strpno pričakovali: ogrska boljšev-
iška vlada se je umaknila; na njeno
mesto je prišla druga čisto socia-
listična vlada, v kateri je pa tudi ne-
kaj zastopnikov prejšnjega boljšev-
iškega ministrstva. Če bo antanta
s to spremembo, ki ni pravzaprav
nobena sprememba v meščansko-
kapitalističnem zmislu, zadovoljna, je
seveda drugo vprašanje. Dejstvo je
pač, da medtem ko meščanski listi in
kapitalistični krogi preklepejo pre-
ranega navdušenja, naznanja antan-
tina komisija na Dunaju, ki je doslej
»junak« vodila vsjo akcijo proti
ogrski revoluciji, da se ni z zadnjim
prevratom rešilo »povoljno« ogrski
problem, da bo treba nasprotno pe-
rabiti vse moči, da pridejo na čelo
ogrske vlade zastopniki vseh sta-
nov, in ne samo delavstva, kakor
sedaj. Z eno besedo: Antanta bi se
kolikortoliko spoprijaznila komaj z
uvedbo koalicijske meščansko-socia-
listične vlade. Zato zahteva od se-
danje vlade, da naj razpiše takoj vo-
ljo, zato žuga še vedno z vojaško
okupacijo, zato je pomagala »jun-
škina« rumunskim četam, da so mar-
širale, že po odstopu Bela Kuhne, ne-
moteno do Budimpešte.

Nočemo zaenkrat omeniti vlogo,
ki jo je igrala pri stvari Jugoslovans-
ka vlada, bodisi s tem, da je žrtvo-
vala svoje čete in podpirala slabe
szedinske vlade, bodisi drugače.
Pri tem protirevolucionarnim pod-
jetjem je seveda pridno sodelovala
tudi ona, dasiravno le v korist an-
tantinega imperijalizma in obsova-
žene Rumunije. Kaj zato! Našim ka-
pitalistom se je mudilo...

Poglavitno je pač to, da če se je
nahajal Bela Kuhn v težkem polo-
žaju, ne bodo naloge nič prijaznejše
niti za njegove naslednike, tudi če
bodo še tako podpirani od antante.

Državo, ki je bila organizirana na
socialističnem temelju, z razvito so-
cializacijo, z radikalno razdeljeno
zemljo, ki je sedaj od ogrskih kme-
tov in ne več od pešice veleposest-
nikov, z globokimi socialnimi refor-
mami na vseh poljih, državo s ta-
kimi resnično naprednimi uredbami
ne bo mogoče preustrojiti kratko-
malo v reakcionarno državno feudal-
nih grofov in finančnih magnatov.
Nazaj ni več mogoče. Ogrsko ljud-
stvo hoče braniti svoje pravice z vse-
mi močmi.

Ogrski kmetje so podpirali Bela
Kuhnovo vlado, dokler je ta razde-
ljevala zemljo, kakor je pa zemlja
prišla v njihovo posest, so rajši uti-
hotapljali svoje prideleke za dražjo
ceno čez mejo, kakor da bi jih pro-

dajali po uradno določenih nižjih ce-
nah v ogrskih mestih. Mesta so bila
zato brez živih, industrijski proletari-
jat je moral stradati, in to je bil tudi
eden glavnih vzrokov, da je morala
boljševiška vlada demisijsirati. Stari
pojavi. Toda kdo naj odvzame
sedaj istim kmetom zemljo, ki je pri-
šla po zaslugi socialistične revolucije
končno v njihovo posest? In vendar
je ena prvih zahtev ogrskih grofov
in vse one židovske zalege, ki se
sedaj trumoma in vriskujoča vrača
na Ogrsko, da se odpravi ekspropria-
cija, da se vrne zemljo in kapitale
ogrskim magnatom, da se ekspropria-
cija zopet ljudstvo, zlasti pa kmete.
Ali je to mogoče? Katera vlada bo
toliko močna, da lahko vse to izvede?
Ali ne bo s takim poizkusom povzročila
drugo, še vse hujšo revolucijo, ker ne bo
imela v tem slučaju proti sebi le indus-
trijsko delavstvo, marveč tudi kmete? Sve-
tovni kapitalizem nima povoda, da bi
se preveč veselil navidezne zmage...

Morda se prav zato govori sedaj
toliko o potrebi vojaške diktature
na Ogrskem... Iz kapitalističnega
stališča bi bila ta trenutna rešitev še
najbolj logična. Zato vabijo sedaj
ogrski grofi in finančniki, prav tisti,
ki so še pred časom govorili o inte-
griteti ogrske države, antantne ar-
made, da naj zasedejo Ogrsko. Ah,
kako velika je kapitalistična ljube-
zen do domovine!... Ko vidijo svo-
je kapitale v nevarnosti, jo izroče
mirnega srca in brez najmanjšega
obotavljenja tudi najhujšemu sovraž-
niku.

Toda niti vojaška diktatura ne
more biti trajna. Umakniti se mora
prej ali slej kakor vsaka druga dik-
tatura. Kmete pa ne bo mogoče zo-
pet razlastiti niti s pomočjo najstra-
nejšega vojaškega nasilja.

Bela Kuhn je sicer odstopil, toda
njegova politična in socialna ded-
ščina je za kapitaliste še vse straš-
nejša, nego se je tem zdelo njegova
vlada.

Za nas socialiste je pa odstop
Kuhnove vlade pojav, ki nam mora
zopet služiti v primerno orientacijo,
v pravilno razumevanje naših nalog.
In te naloge niso lahke, zlasti po
umaknitvi ogrske boljševiške vlade.
Imamo nešteto znakov, da hoče med-
narodni kapitalizem izkoristiti se-
danjo konjunkturo, zato da izrablji
absolutno navidezni uspeh na Ogr-
skem v protirevolucionarne svrhe.
Temu je pripisovati, da je dunajski
proletariat izdal te dni oklic na de-
lavstvo, v katerem ga pozivlja, da
naj ostane na straži, združen in di-
scipliniran, pripravljen odbiti v vsa-

kem trenutku vsak protirevolucio-
narni poizkus od strani poraženega
nemško-avstrijskega kapitalizma, ki
hoče izrabiti, makar s pomočjo an-
tante, sedanjí trenutek v svoje
svrhe.

In to, kar pripravljajo kapitalizem v
Nemški Avstriji, pripravljajo tudi dru-
god. Dejstvo je, da si je delavstvo
potom socialistične stranke v vseh
starih in novih državah, v krvavem
metežu zadnjih let priborilo vzlic
vsemu, marsikatero pravico, marsi-
katero svobodščino. Te pridobitve
poizkuša kapitalistična reakcija se-
daj uničiti, pahnila bi rada delavstvo
v prejšnje obupne suženjske razme-
re. In ravno v tem tiči velika nevar-
nost. Oklic dunajskih delavcev ima
tudi za nas svoj pomen, uvaževati ga
moramo, ravnati se po njem. Ne
smemo razpustiti po nepotrebnem na-
še moči, gledati moramo predvsem
na to, da ostane stranka čista, močna
in enotna. Imeti moramo vedno pred
oči naše socialistične cilje, vse
naše težke socialne naloge. Le
tako bomo uspešno odbili vsak reak-
cionarni napad. Prva posledica po-
litične spremembe na Ogrskem mo-
ra biti v naših vrstah ta, da strnemo
naše vrste, da podvojimo našo moč.
Če se to zgodi, se nam ni bati ničesar,
nasprotno računati smemo z
velikimi socialističnimi pridobitvami
še v bližnjih časih.

Dogodki na Ogrskem so za nas
podučljivi še v drugem oziru. Vse-
splošni sedanji politični in vojaški
položaj Evrope kaže, da mora
proletariat vsake države računati
še vedno predvsem s svojo lastno
močjo. Rusi bi bili gotovo pomagali
Ogrom, če ne bi sami potrebovali
svoje sile predvsem v obrambo last-
ne revolucije. Vojaška sila kapita-
listične Evrope je zaenkrat še prece-
l močna in s tem delstvom mora ra-
čunati delavstvo vsakega naroda,
vsake države. Tako ne bo seveda
vedno. Medtem je pa treba delati na
to, da se postavi nasproti združen
vojaški sil mednarodne reakcije,
združeno silo mednarodnega proleta-
riata. Tu je sedaj glavno polje za
naše delo. Nova internacionala se
še pripravljajo, delstvo, da ni enot-
nosti v nastopu mednarodnega de-
lavstva, je šiba, ki nas neprestano
tepe.

Pripraviti se pa moramo tudi du-
ševno. Glavna zla vseh revolucij sta
duševna nepravilnost, politična
nezrelost mas. In ne samo revolucij.
Tudi v vsem vsakdanjem političnem
boju je to prva potreba. Treba je
imeti vedno pravi vpogled v vse
okolnosti.

Za nas ni nobenih iluzij. Ojačiti
moramo bolj in bolj stranko, napra-
viti jo v vseh ozirih sposobno za
zdravi proletarski boj. To je naša na-
loga v sedanjem trenutku, in ne sa-

mo naša, marveč proletarijata vsega
sveta.

Razvoj dogodkov na Ogrskem
nas uči, da nam je treba tesno strn-
jenih moči prave objektivne uvidev-

nosti in jasno določenih socialistič-
nih načel.

Držimo se poti zdravega in ja-
kega marksizma. Ne bo se nam tedaj
bati nikakih zaprek.

Vzorna stavka ljubljanskih kovinarjev.

To so vam »jugoslovanski« podjet-
niki! — Mesto zvišanja, znižanje
plač. — Odklanjajo vsako pogajanje.
— Delavci naj bi plačali stroje!

Da informiramo javnost o vzro-
kih stavke, ki jo je pričelo, kakor na-
znanjeno, vse delavstvo in uradni-
štvo »Strojnih tovarn in livarn«
(preje Tönnies, Žabkar & Kastelic in
Samassa) in ki se vzorno razvija,
objavljamo naslednji članek, ki smo
ga pravkar prejeli od Osrednjega
društva kovinarjev:

Strojne tovarne in livarne so po-
slele 14. julija dopis na Osrednje dru-
štvo kovinarjev, v katerem pravijo,
da so se cene živežu znižale, ter da
je konkurenca strojev iz centralnih
držav velika, (glej pismo v »Na-
preju« dne 15. julija) ter da so vsled
tega prisiljeni znižati plačo za 25%!!

Na to pismo, ki je naravnost žalj-
vo za vse prizadeto delavstvo, smo
vložili spomenico na ravnanje stroj-
nih tovarn s protipredlogi, ter
zahtevali sedanjemu času primerno
zvišanje plač delavstva in regulacijo
plač uradnikov in uradnic na podlagi
spomenic vloženih 10. aprila in 5.
maja.

Odgovor na to spomenico je bil
povsem odklonilen. Sklicuje se v od-
govoru na pismo z dne 14. julija, to-
rej se vztraja pri 25% znižanju za-
služka. Prizadeto celokupno delav-
stvo se je po svojih zastopnikih še
enkrat posvetovalo o položaju ter
sklenilo, v svrhu, da se pokaže do-
bro voljo, preložiti še en teden boj,
ki ga vsiljujejo strojne tovarne ter se
je to tudi takoj poročalo ravnatel-
stvu in sicer s sledečim pismom:

Odgovor na našo vlogo z dne
15. t. m. ste nam z Vašim cenj. dopi-
som z dne 16. t. m., sklicujoč se na
dopis z dne 14. t. m., kratkim potom
izjavili, da vsrajte na omenjeni do-
pis, v katerem pravite da so življen-
ske potrebe cenje in da je ve-
lika konkurenca od zunaj.

K temu imamo pripomniti, da ne
odgovarja ne eno ne drugo resnici,
da so nasprotno, življenske potreb-
ščine danes dražje, nego so
bile meseca aprila, (meseca aprila se
je namreč sklenila pogodba med
Osrednjim društvom kov. in stroj-
nim tovarnam) ker ni prav nobena
stvar sedaj ceneja, marveč prav
obratno. Vse se je v tem času po-
dražilo.

Izgovor, s konkurenco po tujem
izdelku, pa sploh ne drži niti naj-
manj, saj vemo kaj se dobi za eno

našo kromo v »prijateljskih« drža-
vah, ravno tako vemo, kaj in za
kakšno ceno se dobi blago iz Nem-
ške Avstrije, ki je veliko dražje kot
pri nas in poleg tega je vpoštevati
še ogromno carino. To smo na krat-
ko opisali, da pokažemo na nepravil-
no postopanje z našo vlogo.

Preden se pa odločimo za po-
slednje korake, smo se na skupnem
posvetovanju zedinili na sledečem:

Glede naših zahtev predloženih
Vam 15. t. m., prosimo, ako ste
voljni pogajati se na njih temelju, da
nam izjavite da ali ne, in da nam to
sporočite do petka 25. t. m.

Na ta dopis smo dobili, kakor
znano zopet odklonilno pismo. Da se
pa vseeno izognemo stavki, ter da
pokažemo, da smo pripravljeni po-
goditi se mirnim putem, smo napro-
sili gosp. obrtnega nadzornika Šte-
bija, da naj on poskuša preprečiti
drugače neizogibni boj, ter smo
vsled tega vso stvar preložili še za
en teden, to je do 21. t. m. da se
medtem morebitna pogajanja mirno
nadaljujejo.

Gosp. obrtni nadzornik nam je
končno poslal povabilo na razgovor,
ki naj bi se vršil v ponedeljek ob 9.
dopoldne v svrhu pogajanja, a glej,
zastopnika strojnih tovarn niti blizu
ni bilo, pač pa se je opravičeval z
nekim dopisom, v katerem pravi, da
se ne more delavstvu nikakor zvi-
šati plač, in da vsled tega njegova
navzočnost ni potrebna.

Ko so zastopniki delavstva in
uradništva to zvedeli, so svoje za-
hteve še enkrat natančno preštudi-
rali, in da se izognejo vsiljenemu bo-
ju, so znižali svoje zahteve, kakor se
je poročalo v predčerašnjem »Na-
preju«, a tudi to so poklicani gospo-
dje odklonili. Toraj ni preostalo de-
lavstvu in uradništvu drugega, nego
da sprejme po nespametnosti in tr-
moglavosti gospodov vsiljeni boj.

Iz tega je jasno razvidno, da je
bilo delavstvo poslano v stavko od
Jadranske banke, reklo se bo nam-
reč od delniške družbe strojnih to-
varn, resnica pa je, da ima baš Ja-
dranska banka, to veliko jugoslo-
vansko denarno podjetje, največ
delnic.

Pripomnimo naj še, da se je izra-
zil neki gosp. (imena danes se ne
navajamo) da je vzrok, da se plače
znižajo nabava novih strojev.

Torej delavci naj kupujejo Ja-
dranski banki nove stroje, ter naj pri
tem stradajo zato, da si bodo nena-

LISTEK.

August Strindberg:

Bedakova izpoved.

Pregledil Fran Albrecht.

(Dalle.)

— Ker sem bila tako velkodušna, da sem
vse priznala, si nimam ničesar več očitati.

Bila je več nego nedolžna, bila je muče-
nica, ki se je vedla z mano zviška na skrajno
žaljiv način.

Ker se ni zavedala posledic svojega zlo-
čina, ni pojmla moje silne negotovosti, kaj naj
storim. Ako bi ostal, bi bil kot goljufan mož iz-
postavljen zasmehu svetu; ako grem, se je ne-
sreča zgodila in jaz bi bil izgubljen človek.

Deset let muke proti par udarcem po licu
in en dan solza, to ni pravično!

Poslednjič sem se odpravil na pot, na skri-
vaj, ker mi je manjkalo poguma, da bi se po-
slovil od svojih otrok.

Bilo je neke lepe nedelje opoldne. Vkrca-
sem se na parnik, ki je peljal v Kostanec, s trd-
nim sklepom, da obiščem v Franciji svoje pri-
jatelje in napisem tam na mestu roman te žen-
ske, ki je resničen tip te dobe brezspolnih ljudi.

V zadnjem trenutku se je javila na parniku
Marija, objokana, razburjena, mrzlična, v mojo
nesrečo tako krasna, da bi mi lahko zmešala

glavo. Toda jaz sem ostal hladan, brezčuten,
nem in sem sprejemal njene verolomne poljube,
ne da bi jih vračal.

— Reci vsaj, da sva si prijatelja.

— Sovražnika za to kratko dobo življenja,
ki mi še ostane!

Morala sva se ločiti.

Ko je parnik odpeljal, sem videl, kako je
stopala po obali in se trudila, da bi me prid-
žala z magično silo teh pogledov, ki so me
znali slepiti toliko let! Odhajala in prihajala je
kot zapuščen pes, ta ostudna psica! In čakal
sem trenutka, ko bi se vrgla v vodo; skočil
bom za njo, da bi naju v zadnjem objemu sku-
paj utopil. Toda okrenila se je s hrbtom in iz-
ginila v ulici, pustivši mi vtis njenega očarujo-
čega stasu; in njenih majhnih nog, ki sem jih
deset let čutil na svojih prsih, ne da bi kriknil
samo enkrat. Le v tisti svoji knjigi sem to ne-
mara storil; toda tudi tu sem varal bralce, s
tem da sem zamolčal prave zločine te žene, ki
jo je slavil njen poet.

Da bi se zaščitil proti bolečini, sem se ta-
koj napotil dol v salon na parniku. Sedel sem
k mizi, toda že pri prvi jedi me je hotelo ihte-
nje udušiti, in tako sem bil prisiljen, da osta-
nem in se vrnem na krov.

In zazrl sem tamkaj zeleni holmec, na ka-
terem se dviga bela hišica z zelenimi oknjami.
Tam domujejo moji otroci, v opustošenem
domu, brez zaščite, brez sredstev... Ledega
bolest me je zgrabila in mi razparala srce.

Zazdel sem se samemu sebi kot telo svilo-
prejke, ki jo odvija veliki parni stroj. Pri vsa-
kem udarcu stroja sem postajal tanjši in hlad-
še je stopnjeval v tisti meri, kot se je dalj-
šala nit.

To je bila smrt, ki se je bližala!

Kakor embrijo sem bil, ki so mu pred-
časno prerežali popkovo! Kako popoln in živ
organizem je družina! Že po prvi ločitvi sem
bil to zaslužil, ko sem se zgrozil sam in so me
hotele usmrtiti muke vesti! Toda ona, prešu-
stnica, morilka, se ni zgrozila pred svojim činom!

V Kostanci sem vstopil na vlak proti Ba-
zlu. Kakšno nedeljsko popoldne!

Ako je bog, bi ga prosil, naj mojim najza-
grizenejšim sovražnikom nikoli ne naloži tak-
snih ur trpljenja!

Zdaj je bila lokomotiva, ki mi je premreva-
rila drobovje, možgane, živce, krvne celice,
da sem dospel v Bazel kot okostnjak.

V Bazlu me je popala nenadna strast, da
bi obiskal vse kraje v Švici, kjer sva kdaj pre-
bivala, da bi se nasitil ob spominih, ki mi jih je
pustila Marija ali otroci.

En teden sem preživel v Genfu, drugega v
Onchy-ju, znan po svojih spominih s hotela v
hotel, brez miru in pokoja, preganjan kot pro-
kletnik in večni Jud. Vse svoje noči sem pre-
bil jekaje. Povsod sem si zval v spomin mile
postave svojih otrok in obiskoval kraje, ki so
jih oni obiskali. »Njih« labudom na Genfskem

jezeru sem metal krnh. Kot senca sem blodil
okoli.

Vsak dan sem pričakoval Marijinega pi-
sma, toda ni ga bilo. Preveč je lokava, da bi
dajala v roke svojega sovražnika pisane do-
kaze. Jaz pa sem ji pisal ljubavna pisma, v
katerih sem ji vse odpustil, pisal ne samo
enkrat na dan... toda jih nisem odposlal.

Resnično, gospoda, ki me presojate, ako
bi mi bilo usojeno, da poginem v blaznosti, v
teh urah najvišje stiske in najgloblje potrtosti
bi se to zgodilo!

Moja odporna sila je bila pri kraju in jaz
sem si domišljjal, da je bilo Marijino priznanje
samó varanje, da bi se me iznebila in pričela
živeti s kom drugim, s tistim skrivnostnim lu-
blimcem ali pa, v najslabšem slučaju, s tisto
dansko tribado, ljubico njeno! In videl sem
svoje otroke v rokah »očima« ali v krempljih
zbranih del; napravili bodo iz mojega življenja
zgodbo, gledano z oči hermafroditine, ki mi
je ugrabila mojo ženo. Tedaj se je vzbudil v
meni znova nagon samohrane in zatekel sem
se k zvižali. Ker mi ni bilo nemogoče delati,
ako nisem bil doma pri svojih, sem se odlo-
čil, da se vrnem k njim in ostanem pri njih to-
liko časa, dokler bi ne napisal romana, v kate-
rem bi navedel vse podrobnosti Marijinih zlo-
činov. Na ta način se je bom poslužil, ne da bi
količkaj slutila. Ona sama bo orodje mojega

sitni železci delničarjev svojo bi-sago še bolj napolnili? Ljubljanski kovinarji si bodo ob potrebi že kupili stroje, ampak ne za denarne magnate in ne za vojne dobičkarje, marveč zase.

Stavka se vrši vzorno, postavili smo delavske straže, da obveste tiste, kateri še niso bili obveščeni, da se je stavka pričela. Na pomoč so nam prišli tudi državni policaji, tako da je straža pri tovarnah dovolj močna.

Policiskemu ravnatelstvu bi svetovali, namesto da nastopa po starem vzorcu v službi kapitala, da naj rajši svoje izmučene in sestrane stražnike pošlje domov počivati, ako se jih pa že mora posluževati, tedaj stavimo sledeči predlog, ki bo prav gotovo uspešen: Pošljite, mesto pred tovarno, stražo v kavarno »Slon« ali pa v gostilno pri »Fogovcu«, ter aretirajte vse, kar se notri nahaja, ter jih izprašajte, od česa živijo ti ljudje, pa boste hvaležno delo napravili vsemu prebivalstvu Ljubljane, ki vam bo zato zelo hvaležno.

Kovinarji! Stavka se je pričela in ne bo prej končala, preden ne bo zmaga popolna, kajti ta stavka ni samo stvar kovinarjev, temveč vsega organiziranega delavstva.

V boju je zmaga.
Živela delavska solidarnost!

Brzobjavne vesti.

Jugoslavija.

O MINISTRSKI KRIZI.

LDU, Belgard, 5. Danes so imeli vsi klubi seje in razpravljali o vprašanju nove vlade. Na izjavo ministrov demokratičnega kluba bo Protič jutri odgovoril v »Samoupravi«. Za koncentracijski kabinet so se doslej izjavili Narodni klub, skupina Trifkovičeva in neodvisni radikalci. Socialisti so izjavili, da ne upoštevajo nobene kombinacije. Jutri dospe semkaj mnogo poslancev, in sicer zaradi rešitve ministrske krize. Klubi so brzobjavno pozvali svoje poslance.

»Demokracija« priobčuje intervju z dvornim maršalom Balugdičem o sedanji krizi. Balugdič je izjavil: Sedanja kriza ne bo rešena pred 10 do 15 dnevi. Naša vprašanja zunanje politike bodo vsled tega mnoga izgubila. Regent želi, da se kriza kar najhitreje reši. Najboljša rešitev bi bil koncentracijski kabinet. Doslej je predsednik parlamenta konsultiral dve politični skupini. Pričakuje se prihod drugih poslancev, da se spoznajo vsa mnenja. Predsednik narodnega predstavništva bo jutri regentu poročal o uspehu konsultacije. Sedaj se še ne ve, komu bi se poverila sestava kabineta.

Narodno predstavništvo.

LDU, Belgard, 5. Parlament je že prejel od pristojnih oblasti dopis za izročitev poslancev Količa in Kristana. Za prihodnjo sejo narodnega predstavništva je določen nastopni dnevni red: Volitev in razdelitev v sekcije in določitev dnevnega reda za prihodnjo sejo.

DEMobilizacija ARMADE.

LDU, Beograd, 5. Ker je izvežbanje rekrutov uspelo izredno dobro, se vrše na pristojnem mestu priprave, da se v enem mesecu izvede demobilizacija vse armade.

Ustavljenje listov.

LDU, Belgard, 5. »Pravda« prinaša na vodilnem mestu nastopno vest: V ministrski seji dne 26. in 27. julija je zahteval Protič najenergičnejšo odredbo, po kateri se more izhajanje listov prepovedati za gotovo dobo. K temu se poroča uradno: »List »Pravda« prinaša dne 5. t. meseca članek: Stojan Protič zatira časopisje. Tudi v članku »Križa države« se omenja ta zadeva Protičeva. Povod za intervencijo predsednika, je bilo dejstvo, da je beograjski časnik natisnil notico, ki je bila po cenzuri prepovedana. Zato je predsednik ministrskega sveta stavil predlog, da se kaznujejo listi, ki

bi se pregrešili zoper cenzuro s tem, da se ustavijo za gotovo dobo.

Vojne odškodnine.

LDU, Beograd, 5. V trgovskem ministrstvu so se nabrali potrebni podatki, nanašajoči se na škodo, povzročeno za okupacije. Ti podatki se bodo uporabili za podlago pri izplačevanju vojne odškodnine.

Ustroj sodišč.

LDU, Beograd, 5. Regent Aleksander je podpisal naredbo o izpremembi glede ustroja sodišč, ki bo veljala za novo osvobodene kraje. Okrajna sodišča prve instance in kasacijski sodni dvor v Beogradu razširi svojo kompetenco čez vse kraljestvo.

Po svetu.

Rudarji zahtevajo gurni delavnik.

New York, 5. Pennsylvanski premogari zahtevajo gurni delavnik povišanje plače za 20 do 25 odstotkov in pravico organiziranja.

Sovjetske volitve v Petrogradu.

Stockholm, 4. Sovjetske volitve v Petrogradu, ki so se vršile zadnje dni, so izpadle sledeče: Izvoljeni so bili 847 bolševikov, 49 menševikov, 147 članov združene delavske stranke in 227 neodvisnih. — Torej iz ravnostega Stockholma, od koder so nam že stokrat poročali, da je Petrograd zavzet, dobimo poročilo, da so se vršile sovjetske volitve, pri kojih so bolševiki z veliko večino zmagali. Čudna so pota stockholmskih poročil.

Posestva na Poljskem razdeljena.

Varšava, 4. Narodna poljska zbornica je pooblastila vlado, da začne z razlaščenjem velikih posestev. Pravica države do privatnih zemljiških posestev je glavni princip v agrarni reformi, katero je predložil Donski, vodja kmetijske stranke.

STAVKA V ŠVICI.

LDU, Bern, 5. (DunkU.) Delegati delavske unije v Curihu so na včerajšnjem zborovanju sklenili z 193 proti 58 glasovom, da ukinejo generalno stavko v Curihu. Z delom se ima danes, v torek pričeti. Polozaj v Bazlu je neizpremenjen. V celi Švici se dosedaj ni pridružila nobena druga delavska unija stavki.

Občinske volitve v Nemški Štajerski.

Dne 27. julija so se vršile v vseh občinah Nemškega Štajerja, izvzemši graške občine, prvokrat občinske volitve po splošni, enaki, tajni in direktni volilni pravici, v velikem delu

po sorazmernem volilnem sistemu. Izid je bil za meščanstvo najkrajnejši. Dobro se je vedelo, da bo po prevratu konec neomejenemu gospodstvu posedujočih v občinskih pisarnah.

Po končanih volitvah v narodno skupščino in deželni zbor so obnemogli nekdanji »neoporečni« posestniki. Dejstvo, da so socialisti zmagali že pri volitvah v narodno skupščino in da so sedaj prodrli tudi v obč. sobe ter da plapolajo rdeče zastave nad gotovo 40 štajerskimi občinami, usoda meščanstva v teh 40 občinah, kjer so izgubile vsak vpliv, gotova izvolitev štirideset socialno - demokratičnih županov v največjih in najpomembnejših občinah, to mora boleti! Temu dejstvu pa ne odpomore tudi vse zlagano fecljanje graškega meščanskega časopisja.

Nemško-avstrijski socialisti so pokazali svojo moč. V Eggenbergu, Göttingu, Andritz, Gratkornu, Leobnu, Brucku ob Muri, Mürzzuschlagu, Kapfenbergu, Knittelfeldu, Judenburgu, Strassgangu itd. so bili izvoljeni sami rdeči župani. Meščanstvu je ostala edino ta tolažba, da se mu je posrečilo obdržati svoje gospodstvo v občinah Fölling, Sinabelkirche, Pischelsdorf, Heilbrunn, Gaasen itd. in sicer prav neoporečno. V skoro vseh nemško-štajerskih občinah bodo sedeli socialno - demokratični občinski sveti. Vzlic uporabe vseh možnih stranknih protislovij ob priliki agitacije se meščanstvu ni posrečil noben pomemben uspeh.

Volitve so se vršile v znamenju mogočnega boja meščanstva proti socialni demokraciji. Meščanske stranke so ob volitvah napele vse sile, da so dobile par glasov več. Denarna sredstva, vožnje z avtomobili in kočijami — ali vse to ni nič več pomagalo.

Iz občinskih pisarn so sedaj zletele vse stare občinske klike nemških demokratov in krščanskih socialcev. Vržene so na cesto pahnjene v pozabljenost. Njih mesta zasedajo zdaj zastopniki množic, socialni demokrati, ki bodo šli z vse drugim razumom, z novimi idejami in drugimi delavnimi močmi na delo za blagobit ljudstva.

Ta dan je zgodovinski dan, ki vpeleje novo dobo občinske politike v Nemškem Štajerju.

Slovenskim delavcem naj bo ta sijajna zmaga nemških sodrugov v zgled. Pripravimo se tudi mi!

Občinske volitve, in ne samo občinske, temveč tudi deželne in državne so pri nas nujno potrebne. Le tako bi bilo mogoče sanirati kolikor toliko naše notranje prilike, očistiti politično atmosfero. Sedanje meščanske stranke seveda niso za to, ker se volitev bojijo. Mi pa ne odnehajmo od te zahteve. Taki rezultati kakor na Štajerskem bi bili našim gospodom neljubi. Poskrbeli pa bomo, da se to vzlic vsemu zgodi.

Rumunski pogoji Ogrski.

LDU, Budimpešta, 5. (DunkU.) General Mardarescu je izročil madžarski vladi načrt premirja, po katerem bi Rumunija ne zasedla cele Madžarske, ako madžarsko vrhovno poveljništvo sprejme sledeče obveznosti: Oddati se ima vso vojni material, razun tistega, ki je potreben za oboroženje 15.000 mož in vzdrževanje miru. Nadalje se imajo od-

dati vse tovarne, v katerih se izdeluje orožje in strelivo, potem 50% železniških vozil, 600 avtomobilov, 30% vse goveje in druge domače živine, 30% poljedelskih strojev, 20 tisoč vagonov žita, 10.000 vagonov koruze, 15.000 vagonov ječmena in ovsu. Izpustiti se morajo vsi rumunski vojni ujetniki, talci in pribežniki, ki se nahajajo na Madžarskem. Razun tega mora Madžarska prevesti vzdrževanje rumunske posadke za padno Tise. Sele potem, ko izpolni Madžarska predstojajoče pogoje, bi se umaknili Rumuni na vzhodno stran Tise. Rumunska vojska mislja v Budimpešti bo do odobritve mirovni pogojev nadzorovala izvrševanje tega dogovora.

Madžarska vlada je izročila angleškemu generalu Gordonu, ki načeluje budimpeštanski ententni misli, odgovor, v katerem izjavlja: Vsled uničevalnih rumunskih zahtev nam je nemogoče izpolnjevati pogoje, določene in prevzete v premirju z dne 13. novembra 1918; zato izročamo odločitev zavezniškim državam, katere naj po svojem budimpeštanskem zastopniku o rumunskih zahtevah meritorično odločajo.

Mednarodna strokovna konferenca.

Na seji mednarodnega strokovnega kongresa v Amsterdamu so bili določeni cilji Internacionalne naslednje:

1. Internacionalna hoče podpirati v narodnem in mednarodnem oziru koristi in hoteleja k ali pridruženih organizacij;
2. hoče podpirati strokovno gibanje mednarodno in narodno tudi v onih deželah, ki k nji niso pristopile;
3. hoče podpirati skupno akcijo v vseh stvareh, tikajočih se skupnih koristi strokovnega gibanja;
4. hoče omejevati mednarodno preprečevanje stavk;
5. hoče preskrbovati denar za podporo teh ciljev in vseh ostalih koristi strokovnih organizacij.

Dalje je bilo sklenjeno, da bo sestajalo v prihodnje vodstvo strokovne Internacionalne iz stalne pisarne, izvrševalnega odbora in kongresa. Vsaka delegacija more biti voljena od te ali prihodnje konference v stalno pisarno ali v izvrševalen odbor ali za kako drugo posebno nalogo, ki je odvisna od konference, katero se mora sklicati vsako drugo leto in pri tem pridejo v poštev naslednje dežele: 1. Združene države, 2. Srednja in Južna Amerika, 3. Anglija in južne kolonije, 4. Belgija, Francija in Luxemburg, 5. Italija, Španja in Portugalska, 6. Nemčija, Nemška Avstrija in Švica, 7. Rusija in baltske provincije, 8. Čehoslovaška, Poljska in Jugoslavija (Ogrska, Grška in balkanske države, 9. Danska, Finska, Nizozemska, Švedska in Norveška.

Zbor mednarodne strokovne zveze naj se vrši vsaki dve leti in sicer — če le mogoče — jeseni.

Vsaka v Zvezi včlanjena konferenca more poslati na konferenco na račun mednarodne strokovne Zveze svoje delegate. Komisija je predlagala, da naj ima osrednja strokovna Zveza vsake dežele za vsakih 250.000 članov v mednarodni strokovni Zvezi 1 glas. Legien (Nemčija) je predlagal, da naj ima 250.000 1 glas, 500.000 članov 2 glasova, 1.000.000 članov 3 glasove in vsakih nadaljnjih 500.000 članov po 1 glas. Prvi predlog, ki velja za manjše deželne Zveze in drugi, ki velja za večje, sta bila sprejeta.

Nato so bila sprejeta poročila o nalogah kongresov, o dolžnostih pisarne, njenih članov in uslužbencev, kakor tudi člen o pristupu k Internacionalni, ki pravi, da sme biti v vsaki deželi le ena osrednja strokovna Zveza član Internacionalne. Sprejeti so bili tudi predlogi o ustanovitvi mednarodne pisarne strokovne Zveze v Amsterdamu.

Kaj pa z ujetniki na Angleškem?

Naše zunanje ministrstvo je interveniralo na Francoskem. O tem je časopisje že poročalo. Kaj pa je z onimi ujetniki in interniranci pod angleško oblastjo? O njih se nič ne čuje. Saj jih je veliko iz naših krajev interniranih, n. pr. na Malti in po drugih krajih angleškega imperija. In to so večinoma delavci, ki so bili s trebulom za kruhom v Aleksandriji in drugih mestih. Obupani čakajo rešitve in vrnitve iz ujetništva v domače kraje, kjer bi jih rabila država. Naj tudi za te nesrečneže intervenira naše zunanje ministrstvo pri angleški vladi.

Dnevne vesti.

Nered v podeželski aprovizaciji.

Aprovizacija na deželi je vse drugo nego vzorna. Organizacija slaba, razdelitev še slabša. Nekaj vaških veljakov dela v tem oziru izobno — zase, pusti pa revno ljudstvo stradati in stradati. Nerednostim in manipulacijam ni ne konca ne kraja. Zlasti pri najbolj potrebnih vrstah živil. V raznih občinah — v Šmartnu pod Šm. goro in v drugih Šmartnih itd. — so se n. pr. dogodile že parkrat precejšnje nerednosti pri razdeljevanju sladkorja. Svarimo merodajne čimtelje, da naj posvetijo tem kričnim razmeram več pozornosti.

Prosimo pojasnila.

Pred nedavnim časom se je ustanovila v Ljubljani eksportna družba »Impex«, t. j. družba, katere naj bi se bavila z uvozom in izvozom blaga iz tujezemstva in v tujezemstvo. Čitalo se je tudi že v časopisih, da te družba dobila baje žveplenke, da se bodo iste lahko prodajale na drobno po 36 vin. Skatlica. To pa je družba potem preklcala v toliko, da se ne bodo na drobno prodajale po 36 vin, ampak, da bo to cena le za trgovce, kateri bodo žveplenke lahko prodajali po 50 vin. na drobno.

Nadalje je objavljala družba, da se ji je posrečilo dobiti mnogo vagonov španskega olja, ki bo stalo 24 K kg. To olje pa bo na razpolago samo za državne nastavitve po tel. ceni. Vsi drugi, ki niso državni nastavitveni in so še mnogo večji rezevi (in teh je zelo veliko!), naj pa gledajo skoz prste in plačajo olje za 10 ali 15 K dražje. Tudi je družba objavila, da bo olje dobili pri vnovčevalnicah za živino in mašč, oziroma pri aprovizaciji, ter da se trgovcem ne bodo dalo v prodajo.

Izkazalo pa se je, da vsekakor olje ne bo tako po ceni, temveč da bo stalo 24 K bruto za neto, kar bi odgovarjalo, približni ceni 29 K 20 v za kg.

Ta cena pa bi bila še brez eventualnih manipulacijskih stroškov. Družba je ter za preklcala svojo objavo ter zopet izjavila v časopisih, da ne bo stalo olje 24 K za neto kg, temveč da velja ta cena sicer za kg čiste teže, da se pa bo posoda pose-

neščevanja, ki sem ga hotel po vporabi vreči proč.

V ta namen sem ji poslal jasno poročilo, ki je bilo prosto sleherne občutljivosti; javil sem ji, da je bila najina prošnja za ločitev odklonjena; z izgovorom, da rabim od nje polnomočja, sem določil, da se snideva v Romanshovu, na tej strani Bodenskega jezera.

Ko je bilo poročilo odposlano, sem se zopet počivil. Naslednji dan sem sedel na vlak in dospel ob določeni uri do cilja. Ves teden trpljenja je bil pozabljen; srce je bilo kot običajno, oči so se bleščale, prsi so mi kipele, ko sem zazrl na obzorju holmece onostran obrežja, kjer je bivala moja mila deca. Parnik se je blizal, toda Marije nisem zapazil. Nazadnje, stala je tu, na krovu, s skrbipolnim licem, za deset let starejša. Kakšen udarec zame, ko sem zazrl to mlado ženo hipoma postarano! Hodila je z drsajočim korakom, njene oči so bile zardele od solza. Njena lica votla, njena brada je visela ohlapno navzdol!

V tem trenutku je zatrla sočutje vsa čustva sovražstva ali zopernosti. Hotel sem jo vsprejeti z odprtimi rokami, toda tedaj sem planil nazaj, vzravnal se in zavzel nepristiljeno vedenje drznega fanta, ki se je javil na sestanku! Ko sem natančneje opazoval Marijo od blizu, mi je kakor blisk prišlo razkritje, da je bila presenetljivo podobna svoji danski prijateljici. Vse je bilo tu: lica, poza, kretnje, frizura, izraz! Ali mi je mar tista tribada napravila še

to poslednje? Ali je prišla Marija mar naravnost iz rok svoje ljubice?

Domislil sem se dveh dogodkov v začetku letošnjega poletja, ki sta mi potrdila to domnevo. Nekega dne sem jo presenetil, ko je vprašala sosednjega gostilničarja, ako ima v svoji penziji pristojo kako sobo.

Za koga?

Nato me je vprašala, bi li smela iti zvečer v tisti sosednji hotel igrat klavir.

Ne da bi mi služile kot jasni dokazi, so me svarile te podrobnosti; spremljajoč Marijo v hotel, sem si ponavljaj ulogo, ki jo hočem igrati.

Vzlic temu, da je bila potrta in da je hotela biti bolna, je ohranila svojo hladnokrvnost. Stavila mi je jasna in bistrouma vprašanja o načinu izčitvene razprave; kmalu je odločila svoje potrto lice in odločila se je, da se prične, v kolikor se bo dalo storiti, vesti z mano zviška, ko se je prepričala, da ne izdaja moje vedenje niti sledu kakšne bolečine.

Tekom tega zasljanja me je spominjala tako zelo njene prijateljice, da sem jo hotel vprašati, kako se godi gospodični. Zlasti me je zbudila v oči tragična poza, ki jo je njena prijateljica zelo ljubila; ta poza je bila spremljana s kretnjo na mizo naslonjene roke... ah!

Dal sem ji okusiti močnega vina. Pila je s polnim požirki in je kmalu postala vsa glinena.

Tedaj sem porabil priliko in jo vprašal, kako se godi deci. Pričela je ihteti in mi je priznala, da je prebila težak teden: od jutra da

večera so vpraševali otroci po svojem očetu; zdelo se ji je, da bi ne mogla živeti brez mene.

Moje poročilo prstana ni bilo več na mojem prstu. Ona je to opazila in je bila zelo preplašena.

— Tvoj poročni prstan? me je vprašala.

— Prodaj sem ga v Genfu. Z denarjem sem si vzel dekle, da bi vsaj za trenutek vzpostavil ravnovesje.

Prebledela je.

— Torej sva si bōt. Ali hočeva potem pri-četi od začeka? ...

— Tako umevaš pravičnost ti! Ti si zagrešila nekaj, kar ima za rodbinsko življenje najhujše posledice, ker sem začel dvomiti o zakonem rojstvu svojih otrok. Ti si kriva, da si potvrdila plemensko potomstvo. Ti si četvero ljudi onečastila za življenje, svoje tri otroke dvonajstvega rojstva in svojega moža, ki si ga izročila zasmehu svetla kot goljufanega soproga! Kakšne posledice neki pa bi utegnilo imeti to, kar sem storil jaz?

Jokala je. Predlagal sem ji, da pustiva ločiti prost tek, dočim bi ostala ona v moji hiši kot moja ljubica. Otroke bom adoptiral potom oporoke.

— Ali ni to svobodna zveza, o kakršni si sanjala? Saj si vedno zametavala zakon.

Premišljala je trenutek. Predlog ji ni ugajal.

— Ali mi nisi nekoč govorila, da bi rada vstopila kot vzglednica v hišo kakega vdovca? Tu je vdovec, ki ga iščeš!

— To zahteva preudarka... Za to mi moraš pustiti časa... Videli bomo... Ali se medtem vrneš k nam?

— Ako me povabiš?

— Samó priidi.

In že šestih sem se povrnil k svoji rodbini; tokrat pa sem bil trdno odločen, da porabim čas, ki mi je ostal, v to, da končam svojo povest in se oborožim z natančnimi vestmi glede te skrivnostne zgodbe...

Epilog.

Sedeč pri mizi s peresom v roki, sem se zgrudil: mrzlica me je vrgla na tla. Ker že petnajst let nisem resno obolel, sem se prestrašil vsled tega napada, ki mi je prišel tako nepričakovno. Ne da bi morda čutil strah pred smrtjo, ne, smrti se nisem bal; toda bil sem šele v osemintridesetem letu svojega življenja, na konci nemirnega pota, ne da bi povedal svojo poslednjo besedo, ne da bi izpolnil vse obljube svoje mladosti, poln načrtov za bodočnost: In to hipno dopolnjevanje mi nikakor ni ugajalo. Že štiri leta sem živel z ženo in otroci v napol prostovoljnem prognanstvu; sem se naposled, potem ko sem izstrelil ves smodnik, zaševal v malem bavarskem mestu; so me pred kratkim pozvali pred sodišče, ki je zaplenilo eno mojih knjig, so me izgnali iz dežele, vrgli me v vodo. Eno edino čustvo, maščevanje, me je navdajalo v tistem hipu, ko sem omahnil na svojo posteljo.

(Dalje prih.)

bej zaračunala. Seveda je iz previdnosti zamočala, kako drago bo zaračunala sode ali po 100 K ali po 1000 K komad. Dobro bi bilo, če bi pri svoji gostobesednosti tudi še to povedala in če bo računala manipulacijskih stroškov 1 ali 5 K — od kg.

Faktum je, da do danes obljubljenega olja od nikoder ni, da se ne cede samo revnim delavcem in brezposelnim ljudem sline po tem cenem olju, temveč tudi državnim uslužbencem, katere je družba tako po očetovsko potegnila, da morajo danes dobro olje že po 40 K plačati. Ker so se trgovci z oljem na objave družbe zbal pred nakupom olja po 26 do 28 K za kg.

In ne samo to. Vprašamo še, kako je s stvarjo naprej. Družba je namreč objavila, da bo to olje delila vnovčevalnica za živino in masti in baje tudi aprovizacija. Kolikor je znano, je gospod Legvart ravnatelj te vnovčevalnice; ne vemo, če se tudi trdi, da je interesiran obenem pri družbi »Impex«. Vnovčevalnica je državni urad. »Impex« privatna trgovska družba. Gospod Legvart ima pri vnovčevalnici kot ravnatelj polnomoč in odločujočo besedo in ne bi spadal več v državno službo, osobito: ne na mesto, ki ga zavzema pri vnovčevalnici, ako bi bil angažiran pri družbi »Impex«, zato tudi ne verjamemo govoricam.

Ali je vnovčevalnica kupčija za olje že sklenila z družbo »Impex«? Ali je »Impex« morda dobil od vnovčevalnice že kaj denarja na račun olja in koliko? Pod kontrolo katerih organov se je to zgodilo?

Prosimo tozadevnega pojasnila.

A. S.

Napravite red!

Prosimo merodajne organe, da napravijo red po trafikah. Danes, v ponedeljek 4. avgusta, ni več dobili po ljubljanskih trafikah gotovih vrst cigaret po predpisanih cenah, medtem ko se jih dobi drugod, po drugačni ceni seveda, kolikor se hoče.

Poklicane oblasti naj napravijo v tem oziru red. Tega se bodo vsi veselili.

Za varstvo in strokovno izobrazbo vajencev.

Da je varstvo in strokovna izobrazba vajencev, kot narasčajo obrtnikov in izučencev delavcev sploh velike važnosti, se je že nešteto krat poudarjalo. Da pa nekateri obrtniki in podjetniki še danes izrabljajo svoje vajence v vse druge svrhe, se žalibog tudi še najdemo slučaj. Prešli smo notico, ki nam to zgovorno dokazuje. Gospod S. namreč uporablja svoje vajence za hlapce in nočne čuvaje, ki mu morajo stražiti vse noči krompir. Po dnevi pa morajo trdo delati. Ob času trgatve morajo iti na Dolenjsko brence nositi in enako. V nedeljah jim ne privošči nič prostega. Povrh tega morajo pomagati tudi pri delu na polju. Gosp. S. je najbrže pozabil, kako se mora ravnati z vajenci. Morda ga bo treba opozoriti na korektno ravnanje z vajenci še na kak drug način.

Ameriška pomoč.

6. avgusta je bil pri deželni vladi v Ljubljani sestanek, ki so se ga udeležile štiri zastopnice ameriških društev za varstvo otrok. Gospodična Malvina Hoffman, podpredsednica odbora za obnovo jugoslovanskih dežel v New Yorku, njena asistentinja gospodična M. L. Emmet, gospodična C. Aborn, nadzornica otroških vrtcev in otroških domov iz Bostona in gospodična M. Moore Orr, njena asistentinja, so obljubile na tem sestanku najizdatnejšo pomoč Amerike vsem napravam v Sloveniji, ki se pečajo z varstvom otrok in mater. Sestanek je vodil g. ministrski tajnik dr. Franc Skaberne, ki je navzočim zastopnicam Amerike v njihovem materinem jeziku razložil vse potrebe naše bédne dečle. Upamo, da bodo ameriške žene v najizdatnejši meri poskrbele za stvar, ki nam najbolj primanjkuje, ker so pokazale izredno veliko zanimanje za vse naše naprave glede oskrbe mladine.

Zopetna zaplemba zlata.

Ponoči 5. t. m. je jugoslovanska finančna straža zopet zaplenila v Spilju večjo množino zlata, ki so ga nameravali vtihoapiti v Nemško Avstrijo. V vlakcu št. 35, ki vozi v smeri Spilje-Gradec, so našli v vozu 1. razreda težak zavoj, ki je tehtal več nego 20 kg. V zavoju so se nahajali sami dukati, in sicer turški zlati funti in francoski franki. Ko je finančna straža poizvedovala po vlakcu, kdo je lastnik, se ni nihče oglašil. Davčna oblast je denar prešela in našla 1060 komadov turških funtov v zlatu, 4230 komadov po 20 frankov v zlatu, 422 komadov po 10 frankov v zlatu, skupaj tedaj 88.920 frankov v zlatu.

Drugi v posnemanje.

Rokodelska veselica v Trbovljah, ki je bila dne 10. m. m. in koje čisti dohodek je bil namenjen tiskovnemu skladu »Napreja«, se je prav povolično obnesla, kar sklepamo iz dejstva, da je te dni prejela uprava »Napreja« 500 K od vrlih prirediteljev kot prebitok omenjene veselice. Vsa čast zavednim trboveljskim sodrugom, ki naj s svojim požrtvovalnim delom za razširjenje našega časopisa služijo ostalim v posnemanje.

Drobno.

— »Državna posredovalnica za delo«, podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 28. julija do 2. avgusta 1919 je iskalo delo 191 moških in 52 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 82 moških in 59 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 88. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« je od 1. januarja 1919 do 2. avgusta 1919 iskalo delo 11.572 delavskih moči, delodajalci se pa iskali 10.112 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 3540. Delo iščejo: pisarniške moči (381), trgovski sodrušniki in sodrušnice (215), služkinje in kuharice (121), dninarjev, dninarice, peki, mlinarji, mesarji, hotelske, pisarniške in trgovske sluga, natakarji in natakarice, poljski in tovarniški delavci in delavke, rudarji, hišniki, vratarji, ključavničarji, mizarji, pleskarji, kotlarji, mehaniki, ekonomski, oskrbniki, elektrotehniki, krojači, čevljarji, šivale itd. Delo je na razpolago: služkinjam in kuharicam (122), težakom in hlapcem, zidarjem, poljskim in tovarniškim delavcem in delavkam, stavbenim in strojnim ključavničarjem, gozdničnim delavcem, čevljarjskim pomočnikom, slikarjem, pleskarjem, pisarniškim močim, tesarjem, kotlarjem, mizarjem itd.

— Gozdarji! Glavno poverništvo za agrarno reformo v Ljubljani, pozivlja absolvente visokih, srednjih in nižjih gozdarskih šol, ki niso v državni službi in žele zaposlitve, da se javijo pri omenjenem poverjenstvu.

— Obrtniška razstava. Urad za pospeševanje obrti države SHS v Ljubljani opozarja obrtnike na razstavo, ki jo priredi društvo »Hrvatski radiša« v Zagrebu od 15. do 22. avgusta t. l. Razstavljene bodo domače narodne noše, tekstilni, lončarski, kovinski, lesni in umarski izdelki. Slovenski obrtniki se te razstave radi prekratko odmerjenega časa aktivno ne morejo udeležiti, pač pa udeležbo obrtnikom kar natančneje priporočamo. Poverjenstvo za trgovino in obrt in poverjenstvo za nauk in bogocastje, kakor tudi urad za pospeševanje obrti ter obrtna šola v Ljubljani, se te razstave otičljivo udeležijo po svojih zastopnikih. Zadruga in obrtnike vabimo, da se pridružijo omenjenemu zastopstvu in prilase svojo udeležbo najkasneje do 11. t. m. pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani. Dunajska cesta št. 22, ki bo stopil radi preskrbe stanovanj v stik s »Hrvatskim radišem«. Za udeležence bo skušal trdnj preskrbeti pri južni železnici za polovično vožnjo.

— Naliv in poplava. V nedeljo, dne 3. avgusta popoldan se je nad gornjim delom županije Sv. Martina na Štajerskem utrgal oblak. Dež je bil s tako silo, da je bila mahoma vsa okolica v vodi. Najhuje so prizadete občine Spodnji in Gornji Duplek, Korena in del Sv. Martina. Pred vasjo Sp. Duplek je tekla voda meter visoko nad okrajno cesto. Ravnotako tudi nižje od Gornjega Dupleka. Valovi so poplavih celo ravnino, odnesli snopje z njiv in sploh ugonobili mnogim posestnikom vse poljske prideleke. Koruza je od naliva popolnoma zbita k tlom, oves pa izluščen. Škoda je zelo velika.

— Pomanjkanje učiteljstva na zaslednem Krašu. Generalno tajništvo za civilne stvari je izdalo naslednji odlok, naslovljen na civilne komisarijate v Tolmini, Sežani, Gradišču, Logatcu, Postojni in Kopru: »Da se od pomore pomanjkanju slovenskih učiteljev in da se omogoči učiteljskim kandidatom odpustni izpit, je generalno tajništvo odredilo, da se bodo vršili zrelostni izpiti najbrž v prvi polovici meseca septembra: Civilni komisarijati se naprošajo, da obvestijo o teh izpiti učiteljske kandidatin in kandidatke, ki prebivajo v njihovem področju. Kandidati in kandidatke naj pošljejo svoje prošnje za pripustitev k izpitu, opremljene s krstnim listom in zadnjim učiteljskim izpričevalom, šolskemu oddelku civilnega komisarijata za goriški politični okraj.

— Trgovske zveze. Ameriška tvrdka za trgovske informacije Foreign Trade Service Department, International Trade Developer, Inc.,

168 No Michigan Avenue, Chicago, U. S. A. Post Office Box 457 želi stopiti v zveze z našimi trgovskimi krogi. Tvrdka se peča z navezovanjem stikov med trgovskimi hišami v vseh delih sveta, ima filijale in dopisnike v večjih trgovskih mestih in izdaja posebno mesečno publikacijo »International Trade Developer«, ki vsebuje naslove tvrdk, ki želijo trgovskih zvez. Publikacija in natančnejši podatki so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

— Tedenski izkaz znalezljivih boleznih od 20. do 26. julija 1919 na ozemlju deželne vlade za Slovenijo. Oboleli so: Skrlatica (Scarlatina): Kranjski okraj: Občina Zmince 3 osebe. Davica (Difterija): Kamniski okraj: občina Spodnje Loke 1 oseba; Kranjski okraj: občina Škofja Loka 1 oseba; Ptujski okraj: občina Mestni vrh 1 oseba. Trebušni tifus (Typhus abdominales): Brežiški okraj: občina Brežice 2 osebi; Celjski okraj: občini Braslovce 4 osebe, Zalec, trg 1 oseba; Kranjski okraj: občina Predosje 1 oseba; Velikovski okraj: občina Prevalje 2 osebi. Griža (Dizenterija): Krški okraj: občina Studenec 1 oseba; Litiški okraj: občina Hotič 1 oseba; Novomeški okraj: občina Prečna 3 osebe. Koze (Varola): Brežiški okraj: občini Artice 1 oseba, Videm 1 oseba, 1 umrla; Celjski okraj: občine Roginjska gora 1 oseba, Smarje, okolica 1 oseba, St. Vid pri Grobl. 7 oseb; Kranjski okraj: občine Zmince 1 oseba, Škofja Loka 2 osebi, 2 umrli, Osolica 5 oseb, Stara Loka 3 osebe, 1 umrla, Trata 2 osebi; Krški okraj: občine Cerklje 1 oseba umrla, St. Cruca 3 osebe, 2 umrli, St. Rupert 2 osebi. — Opomba: Černomeljki okraj, občina Talčji vrh in Ptujski okraj, občina Ruščak in Breg pri Ptuju po 4 osebe ugriznjene od dveh steklih psov.

— Zaplemba rubljev. Kakor se poroča, so našli v noči 5. t. m. v vlakcu št. 35, ki vozi proti Gradcu, človeka, ki se piše Franc Bajt, in ki je doma iz Pletarnice v Slavoniji. Imel je pri sebi dragocen nahrbtnik, v katerem je finančna straža našla 105 bankovcev po 1000 rubljev. Straža je denar zaplenila, in seveda tudi lastnika tega nahrbtnika aretirala.

— Novo poštno znamke. Komisija za oceno novih poštinih znamk se je odločila za nastopne nagrade: Za franko-znamke prvo darilo v znesku 500 dinarjev profesorju Marku Peršu iz Zagreba, Dragotinu Wagnerju iz Belgrada in profesorju Koželju iz Ljubljane. Drugo darilo 300 dinarjev: Srečku Sabljaku iz Zagreba, Pantu Siljpečeviću iz Belgrada in profesorju Porošu. Tretje darilo 200 dinarjev: profesorju Koželju iz Ljubljane, Carapiču, Pajaloviću, Milutinoviću in Pavloviču, vsem iz Belgrada. Za porto-znamke prvo darilo 300 dinarjev: profesorju Porošu iz Zagreba, Milivoju Kuntaku iz Belovara, Srečku Sabljaku in Pavloviču. Drugo darilo 150 dinarjev: Carapiču in profesorju Koželju. Uporabili se bodo vsi ti osnutki.

— Popotniki, ki potujejo preko Italije, morajo za vsak popotni list plačati takso 5 lir.

— Zahteve belgrajskih pekov. Pekovski delavci v Belgradu so predložili spomenico, kjer zahtevajo odpravo nočnega dela in vsak teden 36 ur prostega časa za počitek. Tako bi se v ponedeljek pričelo delo ob 6. uri popoldne, vsled česar bi bil Belgrad do torka znotraj brez kruha.

Okrožna konferenca politične organizacije jugoslovanske soc. dem. stranke za Gorenjsko na Jesenicah.

Preteklo nedeljo, dne 3. avgusta, se je vršila na Jesenicah važna in koristna okrožna konferenca politične organizacije za Gorenjsko. Delegatje iz vseh v okrožje spadajočih krajev: Tržič, Bohinj, Bistrica v Rožu, Javornik, Dobrava in Jesenice so se je udeležili v velikem številu. Ob 10. uri otvoril predsednik jeseniške krajevnice politične organizacije sodr. Gabrijel konferenco in pozdravi došle goste. Nato se je izvolilo za predsednika konferenco sodr. Weissa iz Jesenic, podpredsednikom pa ss. Jerolica iz Bistrice v Rožu in Erlaha iz Tržiča in zapisničarjem: ss. Klinarja iz Jesenic, Stareta iz Bohinja in Povšeta iz Javornika. Na dnevnem redu so bile 3 točke, in sicer: 1. Politični položaj, 2. priprave za strankin zbor dne 7., 8., 9. septembra in 3. tisk. O vseh treh točkah je poročal sodr. dr. Korun iz Ljubljane v dvehurnem govoru. Nato se je otvorila debata o veleaktualnem vprašanju stališča in taktike stranke, v katero so posegli številni sodrugi iz Tržiča,

Jesenice in Bohinja. Ss. Korun in Mihevc sta odgovarjala na razna vprašanja in označila stališče izvrševalnega odbora. V izjavah v debato posegli sodrugov se je pokazalo mišljenje delavstva ter njegovo mnenje o bodoči strankini taktiki. Vsi govorniki so poudarjali potrebo ostre opozicijske taktike proti sedanjim vladim, odklanjali pa vsako puistolovsko politiko, ki bi stremela za nesocialističnimi cilji. Povdarjali so potrebo trdne organizacije in discipline v stranki, ki je v teh časih bolj potrebna, kakor kdaj poprej. Izmed predlaganih 3 resolucij se je glasovalo le o eni, ostale pa so pridržane z ozirom na njihovo važnost strankinemu zboru. Soglasno sprejeta resolucija se glasi: »Delegatje in zastupniki politične organizacije za Gorenjsko, zbrani na okrožni konferenci dne 3. avgusta 1919. na Jesenicah naročajo izvrševalnemu odboru v Ljubljani, naj zastavi vse svoje moči, da se oproste vsi naši sodrugi, ki so bili internirani na Koroškem kakor v celji Jugoslaviji ali pa aretirani po stavki ali preje zaradi političnih stvari.« Ob 18. uri je zaključil predsednik to lepo konferenco. Sodrugi na delo za politično organizacijo! P. K.

Novice iz Maribora.

Ulični napisi v Mariboru. Polemika, ki se je razvila v liberalnem in clerikalnem časopisu radi uličnih napisov je imela za obe stranki končno le uspeh. Kajti poleg Maistrove so hoteli imeti clerikalci tudi Koroščevo ulico. No, in po dolgem pretekanju pri sebi soprosta so jo dobili. Slučaj pa je hotel, da so imeli en dan pozneje »Zvezarji« svoj shod, na katerem je prišel poročat Kežar, slavni narodni poslanec v Belgradu, ki se sicer odlikuje po svoji molčečnosti (mož namreč v parlamentu še ni enkrat ust odprl). En svetovalec, njegov osebni prijatelj, neobdilen, predlaga tudi za Kežarja ulico. Kako je to utemeljeval, to bo vedel gospod Pfeffer, glavno je, da je bil predlog sprejet in g. Kežar postane s svoje zasluženosti ulico nesmrten. Zda pa vas vprašamo gospodje, ali se ne naručujete iz samega sebe ali iz prebivalstva ali iz Kežarja? Od sinesčnosti do norosti pravijo je en sam korak.

Delavstvu v poduk in opozorilo. Kdo se ne spominja šele pred kratkim ustavljene gonje v slovenskem meščanskem časopisu proti nemškim trgovcem, ki so bili nekaki predstavniki germanstva? Nam se je zdelo malo čudno, da bi bil spoznan z dvema tako nasprotnima si strankama mogoč, ampak kdor pozna doslednost in značaj slovenskega liberalca, ta ve, da znajo ti ljudje napraviti tudi iz nemogočega mogoče, in res! Trobenta mariborskih advokatov, ki je klicala prej vse hudiče na pomoč proti Nemcem, je prišla v priliki zamenjave nemških trgovskih napisov s slovenskimi, notico, v kateri že vabi nemške trgovce, češ, na zunan ste že Slovenci, zda pa premenite vsaj malo še svoje mišljenje, pa bomo prijatelji. Gosp. Segar je nabral pri fliših Nemcih, ki jih je hotel prej spraviti na vislice, par inerafov in nemško-slovenska zveza je bila gotova. Nato so sklicali občni zbor gremija trgovcev, se spoprazumeli, prišli so večno prijateljstvo in bodo pod predsedstvom Slovenca g. Weisla skubili slovensko in nemško ljudstvo. »Mariborski Delavci« močli. Urednik in njegovi advokatski kompanjoni ne vidijo nikjer izdajalcev, brezdomincev in državi nevarnih elementov, kajti za poglajajočo buržoazijo to ne velja. Izdajalce in brezdomince se mora iskati samo med proletariatom. Tam je prepovedano združevati se mednarodno, ker potem bi jih bilo preveč, bili bi premočni in buržoazija bi bila pri volitvah tepena. Zato je vsak slovenski delavec izdajalec domovine, ki se druži s svojim nemškim sodrugom; izdajalec pa ni buržoa, ker domovina je on sam in njegov žep. Ti slovenski in nemški delavci pa imajo tu zopet dokaz, po kateri poti ti je hoditi. Ne razdvojeno, temveč le skupno bomo porazili te pijavke naših družin in naših otrok. Organizirajmo se mednarodno tako kot delajo naši nasprotniki. Če domovina ni v nevarnosti radi njih, tudi ne more biti radi nas. Delavci, vaša pot vodi v vrste izkoriščanega proletariata: v tabor mednarodne socialne demokracije.

Strokovno gibanje.

Shod krojaških pomočnikov se vrši v petek, dne 8. t. m. v restavraciji pri »Zlatorogu«. Dolžnost vseh je, da smo polnoštevilni. — Odbor,

Ptuj. V nedeljo, 10. t. m. se više sledeči shodi:

Stavbniški delavci (zidarji, opekarji itd.) ob 9. uri popoldne.

Usnarji, pekovski delavci in lesni delavci ob 10. uri popoldne.

Poročevalca sodruga Rožič in Komavli. — Prostor: gostilna pri »Belem križu«.

Vestnik »Svobode«.

Podružnica »Svobode« na Jesenicah sklicuje v nedeljo, dne 10. t. m. ob 10. uri popoldne v bivši nemški šoli občni zbor. Sodrugi in sodruginje iz Jesenic! Udeležite se tega občnega zbora polnoštevilno! Dokazite, da imate voljo do izobraževalnega dela, ki nam je tako neophodno potrebno. Izpolniti moramo naše bojevnike potom izobrazbe. Nikdo ne sme biti med nami, ki ne bi vedel, kaj je naloga vsakega delavca, izvojevali si bomo vse boje, ki nas čakajo, ako bo vsak posameznik prepojen s socialističnim duhom.

Gospodarstvo.

Uvoz ameriškega blaga. V Dubrovniku in na Reko so dosepele velike množine blaga iz Amerike; blago se bo razdelilo v potrebne kraje Bosne Hercegovine in Crne gore.

Notica. V zadnjem času so razni prekupci nakupili na semnjih veliko število konj ter jih gnali v različne kraje zlasti pa na Koroško, ne da bi si preskrbeli predpisanih odpremnih izkaznic. Posledica je bila, da so se tem prekupcem zaplenili konji ter posamezniki kaznovali z občutno globo. Trgovci in kmetovalci se opozarjajo, da si v smislu obstoječih določil preskrbijo za vse vrste konj, ki so namenjeni za trgovski promet, vedno odpremne izkaznice, ki jih izdaja odsek za prehrano v Ljubljani.

Dovolitve za nakup živil. Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel v Belgradu je izdalo naslednje dovolitve za nakup in prevoz: Hrv. tvornica salam M. Gavrilović D. D. 3000 kg svinjske masti in 2000 kg nasoljene slanice iz Petrinja za kranjsko industrijsko društvo na Jesenicah; paromlinu Karl Scherbaum in sinovi v Mariboru 10 vagonov pšenice in 5 vagonov koruze; jugoslovanski zvezni mlinarjev iz Cakovca v Konjice 2 vagona pšenice in 2 vagona koruze na naslov Dragotina Lasenschege; Ivanu Kolarju iz Mitrovice v Trzin 1 vagon pšenice na naslov Franceta Pavovca; Trg. prometnemu delavskemu društvu iz Zagreba v Velenje 1 vagon vžgalice; Wanka Vojvodina 40.000 kg žita na naslov Westen Celje; Janko Popoviču 100 komadov goveje živine za dravsko divizijo in 10 vagonov ovsa; Gospodarski zvezi 10 vagonov pšenice iz Slavonije v Poljane; I. Pretnerju na Bledu 2 vagona koruze iz Slavonije; Petru Majdiču 2 vagona prosa, 3 vagona ajde in 5 vagonov koruze iz Hrvatske in Slavonije v Celje; Antonu Bauer 2 vagona koruze iz Hrvatske preko Delnice v Fara; Djordju Maricu iz Botanjice v Ljubljano 20 vagonov koruze in 1 vagon ovsa za dravsko divizijo; Mesaroviču in Resterju iz Mitrovice v Ljubljano 41 vagonov pšenice.

Nemško-avstrijski protipredlogi.

LDU, Saint Germain, 6. (Duri. KU.) Državni kancelar dr. Renner je na dan, ki ga je določila ementa, v imenu nemško-avstrijske mirovne delegacije izročil mirovni konferenci noto, ki vsebuje ugovore proti pogodbi v celoti. Noto opozarja vrhovni svet v uvodnih stavkih, da zahteva Nemška Avstrija samo take oblašave pogodbe, ki so za eksistenco njenega ljudstva potrebne. Kar se tiče mejnih vprašanj, se je Nemška Avstrija zastopni sklicevala na pravico do samoodločbe in na narodnostno načelo. Sedaj odklanja odgovornost in prepušča uspeh odločitve zgodovini. Nemška Avstrija je trdno preverjena, da ne bo mogla nositi ekonomskih bremen, naprtenih ji po pogodbi in da se bo morala zgruditi, ako se ta bremenja ne bodo bistveno olajšala. — Noto se potem bavi s posameznimi gospodarskimi ključnimi pogodbami, ki bi imele uničujoče posledice, ako bi ostale neizpremenjene. Noto izjavlja, da Nemška Avstrija v bližnji meseci ne bo mogla oddati molznih krav in živine, ko vendar umirajo njeni otroci vsled pomanjkanja mesa in mleka. Nemška Avstrija se mora dati postaviti pod finančno nadzorstvo entente, pričakuje pa, da bo reparacijska komisija postopala s prizanesljivostjo, ki jo zahteva obupni položaj, in da bo dovolila potrebne kreditne za nabavo sirovin in

živil. Predlaga se, da se člen 193. mirovne pogodbe dopolni z nastopnim dodatkom: Nemška Avstrija ni odgovorna za navedene poplave in bremenja, ki presegajo imovino in dohodke virov, ki so obsežni v dejstvih, ugotovljenih v prvem odstavku. Obveznosti, ki izhajajo iz državljane Nemške Avstrije iz prvega odstavka omenjenih mednarodnih pogodb, ne spadajo v poročilo in se morajo uveljavljati le potem reparacijske komisije. Reparacijska komisija bo uredila to z ozirom na prehranske potrebe nemško-avstrijskega ljudstva in bo skrbelja za to, da se bodo viri dohodkov in imovina, v ta namen uporabljali racionalno. — Kar se tiče razdelitve dolga, bi neizpremenjena klavzula potem gnala državo in njene državljane v bankrot in bi onemogočila vzdrževanje socialnega reda. — Dolgovi bivše Avstrije, ki ne obstajajo v tistih, znašajo namreč 13 milijard in so naloženi deloma v podjetjih in investicijah, ki sedaj večinoma pripadajo nasledstvenim državam, ali pa so bili sprejeti za dobavo živil in surovin, ki so jih prejeli deli monarhije. Slednji spadajo sem trijave tovarn in drugih podjetij v vseh delih Avstrije proti bivši državi. Vrednosti v blagu in vojni dobički naj se prisodijo drugim državam, bremena naj pa nosi vsa Nemčija sama? Državni dolgovi na tistih in brez njih morajo deliti enako usodo. Zato se predlaga, da naj reparacijska komisija določi, kako naj se posamezne kategorije notuliranih dolgov obravnava po analogiji tituliranih dolgov. — Razum dolga pri Avstro-ogrski banki znašajo dolgovi Nemške Avstrije okroglo 40 milijard K. Torej naj se dve tretjini vsega dolga bivše Avstrije, brez dolga na bankovcih, naloži eni petini prejšnjega prebivalstva. Vsi dohodki, ki znašajo v Avstriji po zadnjem proračunu 2 milijardi, bi torej ravno zadostovali za obresti dolgov, ne da bi kaj ostalo za neobhodne potrebe države. Čežno je, da vesele niso poznale višje nam naloženega dolga, kajti sicer bi imele naložene nam določbe samo ta pomen, da snatirajo vesele naš bankrot itak za neizogiben in da je potem vseeno, kako velik račun nam predložijo.

(Konec prih.)

Ministrska kriza. Izjava dr. Korošca.

Belgrad, 6. »Pravda« javlja: Po odmoru je parlament začel svoje delo s 59 poslanci in takoj prekinil sejo, zaradi vladne demisije. Predsednik dr. Pavlovič je izjavil, da bo sklical novo sejo z istim dnevnim redom, kakor hitro bo sestavljena nova vlada. Seji parlamenta so prisostvovali tudi nekateri ministri, toda v poslanski klopi. Tekom včerajšnjega dne so imeli strankarski klubi svoje seje. Iz staro-radikalnih krogov izveemo, da ni radikalni klub še ničesar končno javnega sklenil, zato ker niso še vsi člani došli. Pri klubovi seji je g. Protič referiral, zakaj je podal demisijo in zakaj je potoval v Zagreb. Izjavil je, da ni imel nikakršnih razgovorov z dr. Laginjo in da je v Zagrebu samo hotel izpraševati, ali ni g. Alsopovič še ničesar vedel o imenovanju djakovskega škofa. G. Protič je došel v Zagreb s prepričanjem, da stvar tako stoji, toda kakor izgleda se je baje temu odrek. Razpoloženje radikalcev je tako, da so pripravljeno stopiti v koalicio, toda brez g. Pribečevića, to se pravi, oni zahtevajo portfelj za notranje stvari. Pooblastili so gosp. Protiča, da sam vodi nadaljnje razgovore.

Narodni klub je imel predsinoči in včeraj dopoldne sejo, v kateri je sklepal o svojem stališču z ozirom na krizo. Klub je sklenil, da ostane pri svojem prvotnem stališču, to je, da hoče stopiti samo v koncentracijski kabinet pod starimi pogoji, ki so natančneje precizirani: Pogoji Narodnega kluba so znani in se nanašajo na izpremembo režima na Hrvatskem in v Bosni ter na sodelovanje Narodnega kluba v dotičnih pokrajinskih vladah. Izgleda, da je klub sklenil svoje eventualne pogoje tudi glede osebnih vprašanj. — V poslanskih krogih se govori tudi o tem, da se Narodni klub zanima za vprašanje o konfederativni enoti Hrvatske v državnem sestavu.

Ze dva dni je, odkar se ni vodilo v Jugoslovanskem klubu nobenih razgovorov in odkar je zbudila skupina dr. Korošca pozornost. — Demokratski klub je sklenil, da sprejme kot največja skupina setavo koalicijske vlade, po možnosti pa tudi koncentracijski kabinet. Klubovi delegati so to naznanili predsedniku parlamenta. — Predsednik dr. Pavlovič zbira še mnenja skupin. Demokratski klub je sklepal o pogojih in o programu svoje skupine z ozirom na novo vlado.

»Pravda« prinaša nadalje nastopni intervju z ministrskim podpredsednikom dr. Korošcem: 1. Kakšno stališče zavzema vaša skupina v pogledu rešitve krize. Ali mislite, da je mogoče, da se osnuje koncentracijski kabinet, ali na bi se prej ustvarila koalicijska vlada in iz katerih skupin naj bi se sestavila. — Na to vprašanje je odgovoril dr. Korošec: Moja skupina je bila vedno merilo v političnem držanju velikih narodnih in državnih interesov in še danes, ko država ni konsolidirana na zunanji in še njena zunanji mej, ne more biti za nas merilo za politiko strankarstva ali pa osebne simpatije. V tem osnovnem stavku počiva naše politično držanje tudi v vprašanju sedanje krize. Zaradi tega mislim, da je želeli in da je tudi mogoče stvoriti koncentracijski kabinet. Ta bi nadalje odgovarjal interesom našega naroda in naše države. Zato pa mora priti do tega, da se zmanjša nervoznost v strankarskih in osebnih odnošajih, da se

postavi za cilj politično aktivno: nestrankarstvo in korektnost v civilni upravi in borba proti vsaki korupciji, naj pride od zgoraj ali spodaj, proti korupciji na železnica in na sodiščih, pri upravnih oblastih in finančnih organih ali pa pri upravi sploh. Če se postavi za cilj najhitrejša obnovitve železniškega prometa in trgovine ter zlasti pomorske trgovine, da se najhitrejši rešijo vprašanja, ki so sedaj na dnevnem redu: vprašanja valute, volilni zakon in agrarna reforma, sem prepričan, da bodo v kabinetu s tako platformo mogle sodelovati vse stranke. Ravnotako sem prepričan, da za konsolidiranje naših notranjih razmer in za povzdigo našega narodnega ugleda bi bil tak kabinet najbolj koristen. Ponavljam, da je koncentracijski kabinet potreben, da je mogoče in da je žalostno, ker je malo verjetno, da se ga bo ustvarilo. Najbolj izgleda, da se bo osnoval koalicijski kabinet, toda ako ne bodo v njem zastopane največje skupine, ne bo njegovo življenje dolgo.

Najnovejša poročila.

PREKMURJE PRIPADE JUGOSLAVIJI.

LDU. Belgrad, 6. Francosko poslatništvo je obvestilo kraljevsko vlado, da je mirovna konferenca v Parizu definitivno priznala našemu kraljestvu ozemlje Prekmurja in da je pristalo na to, da to ozemlje takoj zasedejo naše čete.

REKA MEDNARODNA.

LDU. Curih, 6. (ČTU.) Švicarska brzojavna informacija poroča iz Rima: Vrhovni svet alirancev je oficijelno sprejel princip mednarodnosti Reke.

MINISTRSKA KRIZA.

LDU. Belgrad, 5. »Pravda« piše o krizi: Predsednik zbornice je obvestil regenta, da se še ni mogel posvetovati z vsemi političnimi skupinami, ker še niso zbrani vsi poslanci. Narodni in radikalni klub sta imela svoje seje še včeraj. Vse skupine, ki jih je predsednik konsultiral, so se izjavile za koalicijsko vlado in da je treba krizo rešiti parlamentarno. Predsednik narodnega predstavništva neprestano konferira z ministri in načelniki klubov.

PAŠIĆ POKLICAN V BELGRAD.

LDU. Belgrad, 6. »Tribuna« poroča, da je Pašić odpozvan iz Pariza in da se vsak moment pričakuje v Belgradu.

CLEMENCEAU OGRSKI VLADI.

LDU. Pariz, 6. (DunKU.) (Brezlično.) Ogrski vladi v Budimpešti. Vrhovni svet mirovne konference je sklenil, poslati v Budimpešto komisijo 4 generalov, obstoječo iz Angležev, Francozov, Amerikancev in Italijanov, da 1. začno pogajanja z ogrsko vlado, da zavarujejo izvedbo pogojev premirja z onimi premembami, ki jih smatrajo za potrebne, 2. da stopijo v dogovor s poveljniki rumunskih in jugoslovanskih čet, da se zasedena ozemlja zavarujejo v smislu določb mirovne konference, zavarujejo proti surovemu in krutemu postopanju, in da poveljnikom daje naročila, ki jih smatrajo za koristna za dejansko zasedenje in da se umaknejo čete, ki za zasedenje niso neobhodno potrebne. Clemenceau mp.

BLOKADA OGRSKE ODPRAVLJENA.

LDU. Curih, 5. (ČTU.) Švicarska brzojavna informacija javlja iz Pariza: V smislu poročila, ki ga je Power poslal mirovni konferenci, se je blokada proti Ogrski odpravila.

MEŠČANI NE VSTOPIJO V OGRSKO VLADO.

LDU. Budimpešta, 5. (ČTU.) Pogajanja z meščanskimi politiki niso imela uspeha. Meščanski politiki odklanjajo sedaj vstop v kabinet: težave z desne in leve so prevelike, da bi mogli prevzeti odgovornost. Izjavili so, da bi vstopili v vlado samo, ako bi jih izvolil narod.

VOLILNA PRAVICA NA OGRSKEM.

LDU. Budimpešta, 6. (DunKU.) OKU. javlja: Vladni list priobčuje naredbo vlade ogrske narodne republike o volilni pravici za narodno skupščino in za avtonomne občinske zastope. Voliti sme vsak moški od 21. leta, če je najmanj 6 let ogrski državljan, in vsaka ženska od 24. leta, če je najmanj 6 let ogrska državljanica in zna v kakem inozemskem jeziku brati in pisati. Voljen more biti vsak, kder ima ob volitvah volilno

pravico in je končal 24. leto. Druga naredba se tiče volitve v ustavodajno narodno skupščino, ki se bo vršila na podlagi razmerne volilnega zlastema.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V AMERIKI.

LDU. Amsterdam, 6. (DunKU.) Reuter poroča iz New Yorka, da se je 300.000 delavcev pri železnica, parniških in drugih transportnih podjetjih pridružil ostalim železniškim delavcem in zahtevajo, da se znižajo cene živil, ali pa da se poviša plača.

Washington, 5. (DunKU.) Reuter poroča: Organizirano delavstvo izjavlja v spomenici na ameriški narod: Delavstvo zahteva kot velik del konsumentov, da naj bodo delavci zastopani v vodstvu železnice in da naj se privatni kapital iz železniških podjetij umakne, da pa naj se vsaka upravičena zahteva kapitala izpolni. Namestnik predsednika železničarskega oddelka ameriške delavske zveze Jewal je izjavil, da bo pomenilo splošno stavko železničarjev, ako se tej zahtevi ne bo ugodilo.

STAVKA V ŠVICI.

LDU. Curih, 5. (DunKU.) Švicarska brzojavna agencija poroča: Sklep delavske unije, da se stavka konča, je ekstremiste razdražila. Moralo je nastopiti volajstvo, da je ubranilo mladini nastopiti proti voditeljem, ki so priporočali konec stavke. Državna delavska zveza v Bazlu je včeraj popoldne sklenila nadaljevati stavko. Tudi kovinski delavci so se izrekli za nadaljevanje stavke, ravnotako tudi tekstilni in lesni delavci.

KOVINARSKA STAVKA V LOMBARDIJI.

LDU. Berlin, 5. (DunKU.) »Vossische Zeitung« poroča iz Lugana: Stavka milanskih kovinskih delavcev se je razširila na vso Lombardijo, ker industrijalci zahtevam niso

hoteli ugoditi. Od jutri dalje se bodo baje pridružili stavki kovinski delavci Ligurije, Emilije in Toskane.

NEMIRI V LIVERPOOLU.

LDU. Berlin, 6. (DunKU.) (Berliner Tageblatt« poroča iz Lugana: Kakor poroča »Secolo«, v Liverpoolu množica ni prizanesla niti eni trgovini ali skladišču. Dosedaj je bilo aretiranih 900 oseb.

Izdajatelj: Josip Petejan.

Odgovorni urednik: Rudolf Goluh.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

Poslano.*

Podpisani Rudolf Kirschner, strojevodja južne železnice, izjavljam, da je pismo, ki ga je poslal v svojem imenu vpokojeni sprevodnik Matija Vidmar na ravnanstvo južne železnice in v katerem trdi, da nosiva v moje stanovanje jaz in moj 16-letni sin, kadar imam nočno službo, kar po deset vrec premoga, ki da ga nato čez dan moj sin raznaša drugim strankam v hiši in v katerem nadalje pravi, da delam v hiši nemir, brez vsake najmanjše podlage.

To početje smatram za podlo obrekovanje moje osebe, zato imenujem javno pisca omenjenega pisma lažnjivca, obrekovalca in brezvestnega denuncijanta, dokler mi podtikanih dejanj ne dokaže.

Rudolf Kirschner,
strojevodja južne železnice.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v smislu tisk. zakona.

Podmlinar,

spreten, energičen, dober delavec, se išče za veliko mlinsko podjetje na Hrvaškem. Dobra plača in druge udobnosti. Ponudbe pod šifro K. B. C. na upravo lista.

Naznanjam slavnemu občinstvu otvoritev

lastne brivnice

v Trbovljah, Loke št. 19 (prej trgovina Vedenik, na Tereziji).

Za obilen obisk se priporoča

Joško Vranešič, brivec.

Angleška čudotvorna mast
hladi, čisti, mehča, izvleči tuje
tvarine, prepreči zastupljenje
krvi in operacije. Vpošija samo
proti predplačilu franko K 8-80
za 1 dozo lekarna Thierry-ja v Pregradu,
glavna zaloga v Ljubljani R. Sušnik, Marijin
trg šte. 5 in vse druge lekarne.

Prvovrstna vozna kolesa
ter plašče in cevi gumiraztopio in dr. priporoča
IGN. VOK speciaina trgovina šivalnih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema **hranline vloge** vsak delavnik od 8. do 12. ure
dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih pred
prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistih

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.